

EURÓPAI KISVÁLLALKOZÁSI SZEMINÁRIUM, 1997

Az efmd (European Foundation for Management Development) immáron 25 éves tapasztalattal kínál fórumot, első kézből származó információkat, magas minőségi színvonalú hálózatot és világméretű kooperációt a menedzsmentfejlesztés területén. Az efmd hálózatába negyven ország mintegy 330 tagszervezete tartozik, de a szolgáltatások a nem tagszervezetek számára is nyitva állnak. A szervezetek között egyaránt találhatók vállalatok, erős business school-ok és továbbképző központok, tanácsadó cégek, valamint különféle magán és közösségi ügynökségek. Sajnálatos, hogy a hivatalos tagok között magyar intézmény nem található, bár az alapítvány rendelkezik élő magyarországi kapcsolatokkal. Bizonyíték erre, hogy az MBA Igazgatók 1997. évi tanácskozásának a Nemzetközi Menedzserképző Központ adott helyt, október hónap folyamán.

Az efmd kiemelt feladatának tekinti a vállalkozások és a kisvállalatok fejlesztésének elősegítését. Ebből a küldetésből eredően rendezik meg minden évben, ezúttal már huszonhetedik alkalommal, most Görögországban Rodosz szigetén, az Európai Kisvállalkozási Szemináriumot.

A több mint háromszáz résztvevős rendezvény „A változás és innováció: Kihívás a kisvállalatok számára” címet viselte. Amint azt Görögország nemzetgazdasági és pénzügyminisztere köszöntőjében is leszögezte, a kis- és közepes méretű vállalatok folyamatos innovációja jelenti a modern gazdaság dinamizmusát. Ez a kisvállalkozási innováció az Európai Közösség országaiban vitális fontosságú, hiszen az 1995-ben az innovációt elemző úgynevezett Zöld Könyv tanúsága szerint Európa versenyhátrányához az is hozzájárul, hogy:

- a K+F ráfordítások a bruttó hazai termékek két %-át teszik ki, szemben az USA és Japán 2,7 %-ával;
- a kutatók, mérnökök és tudósok aránya ezer foglalkoztatottból 4,7 fő az Európai Közösség (EK) országainak átlagában, míg az USA-ban 7,4, Japánban pedig 8,0;
- egy új vállalat létrehozása háromszáz napig tart az Európai Közösségben;
- a szabadalmi költségek és díjak hatszorta nagyobbak Európában, mint az USA-ban;
- egy kisvállalatnak ahhoz, hogy belépjen a Közösség piacára, tizenöt különböző jogi rendszer akadályait kell megküzdnie;
- európai tapasztalatok szerint a működő tőke inkább elkerüli a fiatal vállalkozásokat, különösen azokat közülük, amelyek a HiTech piacon kívánnak versenyezni.

A versenyhátrány csökkentéséhez a kisvállalkozások hatásosan tudnak hozzájárulni azzal, hogy a fentebb felsorolt tényezőkben nagyobb rugalmasságot és innovációt mutatnak, mint a nagy vállalkozások. Ezzel kapcsolatban idézte Ken O'Neill professzor (University of Ulster's Business School), a szeminárium elnöke megnyitó beszédében Edith Cressont, az EU főtitkárát, aki szerint az innováció a következőket jelenti ma Európában: kreativitás, kezdeményezőkézség, vállalkozói szellem, szervezeti szigorúság, valamint hajlandóság a társadalmi, földrajzi s foglalkozási mobilitás elfogadására. Ezek a szavak egybeesnek Pierre Levy francia filozófus megállapításával: „Újra nomádok lettünk.” A jótanács: az innováció nem egy, legjobbnak vélt idea megvalósítását jelenti, hanem elkötelezettséget az iránt, hogy az ötletek megvalósítása a fejlődés irányába mutató változásokat indít meg.

A 27. európai kisvállalkozási szeminárium nyitóelőadását a vállalkozások hazájából, az USA-ból érkezett gyakorló üzletember tartotta. Alfred E. Mann (aki 1996-ban az „Év vállalkozója” megtisztelő címet kapta az Egyesült Államokban), saját tapasztalatai alapján is gyűjtötte napjaink sikeres vállalkozásainak kritériumait. A lista meglehetősen érdekes, és tíz összetevőt tartalmaz az alábbi sorrendben:

1. A tőke – a pénz mint olyan.
2. A tőke – az a fajta, amire éppen szüksége van.
3. A tőke, amennyire szükség van.
4. A vezetés.
5. A menedzsment.
6. Az ember, az alkalmazottak minősége alapján.
7. Az ember, aki elkötelezett, lojális és kompetens.
8. A marketing mint funkció.
9. A termelés mint folyamat és
10. A termék, vagyis: ha az első kilenc prioritást jól hasznosítja a vállalkozás, akkor a tíz összetevő, a termék már valóban csak következmény lehet. Egy „jobb egér-fogó” nem készül el önmagától, és nem is adja el önmagát. Az előadás üzenete: a vállalkozás sikerének kulcsa a vállalkozói tőkét szakértelemmel kamatoztatni tudó ember, a jó vezető és a jó menedzser.

Természetesen egy tudományos konferencián az ilyen, triviálisnak tűnő megállapítások mögött árnyalt, sokoldalú megközelítések húzódnak meg. A szóban forgó szemináriumon, az említettekén kívül további 92 előadás mutatta be a kis- és közepes méretű vállalatokat-vállalkozásokat mint az innováció és a változás terepét.

A kisvállalkozások menedzsmentje iránt érdeklődő olvasó számára izgalmas lehet a szekciók és a workshopok témaköreinek megnevezése, hiszen ezek egyben a súlypontokat is fémjelzik. Így a konferencia párhuzamos szekciói az alábbi témakörökre koncentráltak:

- A kormányzat, az egyetemek és a kutatási központok szerepe az innováció gyorsításában.
- Tudás- és technológia transzfer.
- Változási stratégiák kisvállalkozások számára.
- Változások a munka szintjén.
- Kisvállalkozási szövetségek és hálózatok.
- A marketing mint az innováció és változás eszköze a kisvállalkozásoknál.
- Pénzügyi innovációk.
- Új környezeti kihívások a kisvállalkozások számára.

A résztvevők körében nagy érdeklődéssel kísért kiscsoportos foglalkozások (workshops) pedig az Emberi erőforrás menedzsment és a képzés-továbbképzés területén jelentkező innovációk fontosságára irányították a figyelmet; míg a panelvita fő kérdése az volt: hogyan

lehet az innovációs akadályokat legyőzni a kis- és közepes méretű vállalkozásoknál. Ez utóbbi valóban kulcskérdés. Különös tekintettel arra a tényre, hogy az EK tagországai vállalatainak 99,8 %-a ebbe a kategóriába tartozik, amelyek az összes foglalkoztatottak 66 %-át és az üzleti forgalom 65 %-át adják. Az új munkahelyek megteremtésében pedig nyolcvan %-osnál magasabb arányban részesednek a kis- és közepes vállalatok (az SME-k). Ugyanakkor az innováció szükségességére mutat rá ebben a szektorban az az adat, hogy az SME-k közül mindössze egy-három % tekinthető technológiai fejlesztőnek, tíz % vezető technológia felhasználónak, míg közel 9/10 csak követő technológia felhasználónak.

A sikeres innovációt akadályozó tényezők sokfélék és sokoldalúan leírhatóak. Mario Bellardinelli az Európai Bizottság részlegvezetője innovációs labirintusról beszélt, amelyben igen nehéz megtalálni az Ariadné fonalát, hogy a pénzügyi, az idő és a munkaerő korlátok között az SME-k kezelni tudják az olyan problémákat, mint:

- ◆ kapacitásaik korlátozott volta a K+F igények meghatározásában;
- ◆ a K+F szerepének helytelen megítélése;
- ◆ az információelérés nehézségei;
- ◆ erőforrásaik korlátozott volta az innovációs eredmények sikeres elterjesztésében;
- ◆ a szellemi tulajdon védelmének problémái;
- ◆ a nemzetközi konzorciumok kialakításának erős korlátai.

Az előadó által felsorolt labirintusban való eligazodáshoz az efmd-hez hasonló hálózatok (mint például a CORDIS Service Franciaországban és Magyarországon) közreműködése nélkülözhetetlennek nevezhető. Tom Cannon professor, a Management Charter Initiative USA-beli szervezet igazgatója hosszú és magányos útról szökött a kisvállalatok innovációjával kapcsolatban. Az út megváltoztatásának szerinte három kulcsfontosságú tényezője van, úgymint: a tudás (a képzés és a tréning), a hálózatok és a menedzsment. A menedzsment részéről jelentkező okok a tapasztalatok szerint elsősorban az időhiányból és a jártasságbeli hiányosságokból fakadnak, amelyek az innovációs folyamat valamennyi fázisában jelen lehetnek. Szemben a nagyvállalatokkal, ahol a K+F-nek, a piackutatásnak és a szervezeten belülről jövő egyéb kezdeményezéseknek valamilyen kedvező keveréke könnyebben alakul ki, az SME-k menedzsmentje inkább magára hagyott pozícióban van. Ezért fontos, hogy a képzési és továbbképzési programok, a pályázatok és támogatások, valamint a kutató központok és hálózatok

megtalálják a kisvállalatok és vállalkozások vezetőit, tulajdonosait. A partnerek ebbéli felelőssége kölcsönös, „a menedzsmentnek mutatnia kell magát”, hogy az együttműködő partnerek részéről megtalálható legyen.

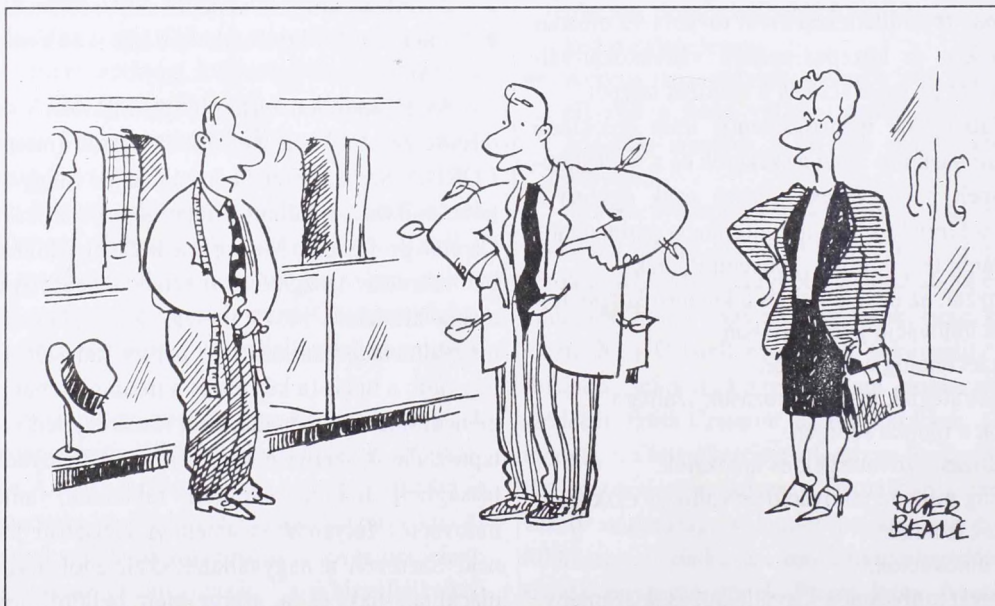
Látható, hogy a kisvállalati innováció fejlesztésének középpontjában végső soron a képzés, a továbbképzés és tréning ügye (minősége) áll. Mint a felsőoktatásban és a vezetőképzésben érintett, elkötelezett oktató különös érdeklődéssel figyeltem az erről szóló workshop munkáját, amelynek elnöke Gaston de Man, az EU Leonardo da Vinci programjának egyik helyettes igazgatója volt. Maga a program 1995-ben indult és „európai innovációs laboratórium” kíván lenni, amelynek során ez év végéig 2200-nál több kísérleti projektum kap támogatást és százezernél több fiatal szakember szerezheti meg első szakmai tapasztalatait más országokban. Az SME-k számára különösen fontosak és esélyt ígérőek az alább felsorolt prioritások:

- új képességek fejlesztésének támogatása;
- szorosabb kapcsolat kovácsolása képzéssel foglalkozó intézmények és a vállalkozói szféra között;

- a munka világa és a továbbképzési programok szembenállásának leküzdése, vagyis a gyengén kvalifikált fiatal munkavállalók képzésének forszírozása;
- az emberi erőforrásokba való befektetések támogatása, és végül;
- az információs társadalom által megkívánt képességek fejlesztéséhez történő hozzájárulás a képzés eszközeivel.

Ezek a prioritások a magyarországi intézmények számára is mérvadóak, ha célul tűzzük ki az EU programjaihoz (Leonardo da Vinci, Socrates, Erasmus) való csatlakozást.

Az efmd következő (a 28.) kisvállalkozási üzleti szemináriumát Bécsben rendezzi, 1998. szeptember 16–18. között. A konferencia témája: a kis- és középvállalatok munkahelyteremtő szerepe – kulcs a sikerhez a jövőben. Úgy a téma jellege, mint a rendezvény földrajzi közelsége kiváló alkalmat kínálhat a hazai kutatóknak és gyakorlati szakembereknek a részvételre – a kis- és középvállalatok menedzselésének sikeressége érdekében.

*Mi minden vásárlónkat figyelmeztettük,
hogy esőben ne vegyék föl legújabb termékünket, a farostkabátot.*